

Kommunal- og distriktsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Deres ref.:
22/5617

Vår ref. (saksnr.):
22/4512 - 11

Saksbeh.:
Inge Haraldstad

Dato:
16.12.2022

Innspill til stortingsmelding om samisk språk, kultur og samfunnsliv - kompetanse og rekruttering

Det vises til brev av 10.11.2022 fra Kommunal- og distriktsdepartementet hvor det bes om innspill til Stortingsmelding om samisk språk, kultur og samfunnsliv – kompetanse og rekruttering.

Rekruttering til samisk opplæring

Det er viktig å sikre god rekruttering av elever til samisk opplæring. Oslo kommune har høye ambisjoner for elevene som gjennomfører samisk opplæring og arbeider med ulike løsninger og tiltak for å utnytte handlingsrommet i lov og læreplanverk.

Stipendordning for elever som velger samisk opplæring

Dagens ordning fører til at elevene med høyest språkkompetanse får mest stipend. Det bør gjøres en vurdering av om innretningen i større grad kan bidra til rekruttering og å forhindre frafall fra samisk opplæring, eksempelvis ved å gi bedre stipendsats til elever som velger samisk som andrespråk.

Samisk som fremmedspråk

Elever bør få rett til å kunne velge samisk som fremmedspråk og dermed få et grunnlag til å kunne kvalifisere seg til fremtidige studier i og på samisk.

Digitale samiske språkpakker til bruk på skoler som har samisk opplæringstilbud eller samiske elever i klassen

Det bør utarbeides digitale samiske språkpakker (moduler) som kan bidra til at medelever og ansatte kan få grunnleggende kunnskap om samisk språk, kultur m.m.

Bedre utnyttelse av dagens lærerressurser ved å sentralisere ansvaret for nordsamisk fjernundervisning

På landsbasis mottar mange samiske elever samisk språkopplæring som en-til-en opplæring i en fjernundervisningssituasjon. Sentral styring av nordsamisk fjernundervisning vil kunne legge grunnlag for bedre ressursutnyttelse og gjøre det enklere å få til gruppeundervisning av elever.

Som del av en slik ordning, er det ønskelig at departementet finansierer jevnlige hospiteringer for elevene, slik at de får deler av sin språkopplæring i nordsamiske områder. Dette vil sikre likebehandling av samiske

elever, ved at deres rett til hospitering ikke avgjøres lokalt i kommunene. Bykommuner som har et betydelig samiskspråklig skolemiljø, kan også være aktuelle arenaer for slike hospiteringer.

Stipend for utdanning på høyskoler og universitetet som fører fram til pedagogisk og/eller samiskspråklig kompetanse

Det bør vurderes om deler av grunnlaget for tildelt stipend bør endres slik at flere aktuelle målgrupper gis mulighet for å søke om stipend, samt vurdere om det vil være hensiktsmessig å opprette nye stipendordninger.

Statlige lønns- og tilskuddsmidler for samisklærere

Utdanningssetaten har opplyst at lønn og ulikheter i lønn er mye diskutert i de samiske skolemiljøene. Nasjonalt er det stor mangel på samisklærere og Riksrevisjonens undersøkelser i 2019-2020 viste til at de samiske lærerne har en høy gjennomsnittsalder. Det bør vurderes om en tilskuddsordning kan bidra til økt rekruttering.

Samisk studietilbud i Osloregionen

Oslo kommune ønsker at det vurderes etablert et nordsamisk språktilbud i Osloregionen for:

- begynneropplæring i nordsamisk
- 30 studiepoeng og 60 studiepoeng nordsamisk språkutdanning som kvalifiserer til å undervise i samisk i grunnopplæringen

For øvrig vises det til Oslo kommunes brev av 08.09.2022 til Kunnskapsdepartementet. For ordens skyld vedlegges brevet.

Samisk som mulig fagvalg i alle lærerutdanninger

Det bør vurderes å innføre en nasjonal ordning som sikrer at det er mulig å få innpasset samisk språkfag i ordinær lærerutdanning, selv om opplæringen foregår ved en annen utdanningsinstitusjon.

Bedre ordningen Kompetanse for kvalitet (KFK) for samiske språk

Innenfor KFK er samisk et prioritert fagområde. Det er derimot viktig med god informasjon om hvilke samiske språktilbud universitet og høyskoler tilbyr, slik at utdanningene blir mer synlige og tilgjengelige for flere søkere.

Ulike nasjonale nettverk og samlingspunkt for samisk opplæring

Samisklærere trenger et profesjonsfelleskap. Dette kan gjøres gjennom nettverksarbeid eller nasjonale konferanser.

Nasjonale digitale kompetansepakker for lærere som underviser i samisk

Det bør utarbeides kompetansepakker som bidrar til at samisklærere får bedre faglig, pedagogisk og didaktisk støtte i sitt arbeid.

Kompetanseheving av skoleledere med ansvar for samisk opplæring

For å sikre at skoleledere med ansvar for samiske elever har god innsikt i LK20-S, samisk språk- og kulturkompetanse m.m. bør det vurderes å utarbeide nasjonale kompetansepakker.

Endre tilskuddsordningen til samisk opplæring til også å gjelde opplæring etter «sterkere språkopplæringsmodeller»

Dagens tilskuddsordning baserer seg på timer gitt til samisk opplæring innenfor ordinært timetall. Dette kan gi kommuner betydelige merkostnader og ytterligere utfordringer med å rekruttere samisktalende lærere. Det bør vurderes om «sterkere språkopplæringsmodeller» skal inngå i det statlige tilskuddet til kommunene.

For øvrig

I Oslo kommunes *Handlingsplan mot hatfulle ytringer og holdninger* fra 2021 omtales Samisk hus og samiske veivisere. Gjennom denne planen vil Oslo kommune bl.a. fremme bruken av Samisk hus som bybasert kompetansesenter for samisk språk, kultur og historie. Skoler, fritidsklubber m.m. skal tilbys ressurser som kan bidra i det holdningsskapende arbeidet gjennom bl.a. bruk av samiske veivisere.

Med vennlig hilsen

Hege Sevatdal
kommunaldirektør

Ole Christian Melhus
seksjonssjef

Kopi til:
Utdanningsetaten

Vedlegg:
Samisk studietilbud i Oslo-regionen (L)(717955)